

**Utemeljitev za imenovanje mag. Toneta Koširja, dr. med.,
za častnega člana Muzejskega društva Škofja Loka**

Mag. Tone Košir je nedvomno osebnost, ki s svojim neutrudnim delom, zanosom in energijo pušča za seboj globoko sled na vseh področjih, kjer je bil oz. je še vedno zelo aktiven. Predvsem sta to področji zdravstva, ki mu je posvetil svojo poklicno pot, in v zadnjem obdobju vse bolj tudi raziskovalnega domoznanstva. Temu se je v letih po upokojitvi povsem posvetil in našel v njem veliko zadovoljstva, širši škofjeloški in predvsem domači lučinski, suhadolski in šentjoški javnosti pa zbral neprecenljivi vir podatkov, ki so se do sedaj skrivali le v različnih arhivskih virih in ustnem izročilu.

Življenjska pot Toneta Koširja se je začela 9. maja 1937 pri Mihovih na Dolgih Njivah pri Lučinah, kjer je bila doma njegova mama. Tu je preživel zgodnje otroštvo, dokler ga niso pri petih letih in pol poslali h Koširjevim v Suhi Dol, od koder je izviral očetov rod. Prve štiri razrede osnovne šole je obiskoval v Lučinah, gimnazijo v Gorenji vasi in Ljubljani. Po maturi leta 1957 se je vpisal na ljubljansko medicinsko fakulteto in tam diplomiral leta 1962. Kot družinski zdravnik je najprej služboval v Železnikih in nato do leta 1979 v zdravstvenem domu v Škofji Loki. Med tem časom je opravil specializacijo (1972) in se vpisal na podiplomski študij. Magisterij iz javnega zdravstva je zagovarjal na zagrebški medicinski fakulteti leta 1980. Strokovne reference ter vestno in predano delo so ga v 80. letih prejšnjega stoletja vodile na mesto pomočnika direktorja Osnovnega zdravstva Gorenjske in nato leta 1990 na mesto namestnika ministrice za zdravstvo in socialno varstvo v tedanji Demosovi vladi. Zadnja leta je delal na Inštitutu za varovanje zdravja RS, nazadnje kot načrtovalec zdravstvene službe Slovenije. S tega mesta se je upokojil leta 1997. Tone Košir je bil polna štiri desetletja aktiven tudi pri organiziranju in delovanju Rdečega križa in bil med leti 1998 in 2002 predsednik škofjeloškega območnega združenja. Bil je tudi predsednik sekcije za splošno medicino Slovenskega zdravniškega društva in eno leto Združenja zdravnikov splošne medicine Jugoslavije. Za svoje dolgoletno nesebično in družbeno pomembno delo mu je škofjeloška občina leta 2003 podelila priznanje Zlati grb Občine Škofja Loka. Z ženo Milči že dolgo živita v Škofji Loki, kjer sta si svoj dom in družini ustvarila tudi hči Tatjana in sin Tomaž.

Poklicno obdobje njegovega zelo plodovitega življenja je bilo v pretežni meri namenjeno zdravniški stroki, skrbi za paciente ter prenašanju bogatega znanja in izkušenj na svoje

strokovne sodelavce. Že v tem obdobju je veliko truda namenjal pisanju strokovnih člankov s preventivno vsebino, ki jih je objavljajal v različnih medicinskih revijah in zbornikih. Občasno je urejal še strokovne knjige in bil pri dveh tudi avtor oz. soavtor. Z upokojitvijo se je raziskovalnemu delu posvetil v še večji meri. Kot po tekočem traku so druga za drugo prihajale med nas knjige *Petdeset let Zdravstvenega doma Škofja Loka* (2002), *Babištvo na Loškem* (2003), *Rdeči križ, stoletnica prostovoljne dobrodelnosti na Loškem* (2005) in za njimi kar pet knjig, v katerih se je posvetil raziskovanju zgodovine rojstnega kraja in okoliških vasi. To so knjige *Suhi dol in Suhodovci* (2004, 2005), *Korenine našega drevesa – Mihov rod z Dolgih Njiv* (2007), *Življenje na Lučinskem skozi stoletja* (2010) in skupaj s soavtorjema še *Dediščina župnije Šentjošt* (2013). Celotna bibliografija Toneta Koširja trenutno presega 400 enot.

Tone Košir je že vrsto let tudi član Muzejskega društva Škofja Loka. Od marca 2006 do marca 2014 je bil član izvršnega odbora in vmes od oktobra 2007 do marca 2008 tudi začasni predsednik. To funkcijo je kot najstarejši član izvršnega odbora prevzel v najtežjem obdobju društvenega delovanja, ko je po odstopu takratnega predsednika in za njim še podpredsednika društvu grozil neslavni konec. S modrostjo, preudarnimi odločitvami in izredno voljo, je pomagal prebroditi društveno krizo in mu ponovno zagotoviti trdne temelje za nadaljnje delovanje. Leta 2007 se je pridružil uredniškemu odboru Loških razgledov, kjer aktivno sodeluje še danes. Obema urednicama je bil v tem času v veliko pomoč pri prebiranju strokovnih prispevkov, podajanju konstruktivnih pripomb in rešitev, nesebičnem iskanju manjkajočih fotografij in organiziranju pošiljanja knjig po pošti. Nepogrešljiv je tudi kot pisec prispevkov s področja zgodovine zdravstva na širšem škofjeloškem območju. Do sedaj je v Loških razgledih objavil 17 prispevkov. Pisal je o loških rojakih zdravnikih in zobozdravnikih Ludviku Grbcu (22/1975), Mariji Bračko, Adolfu Gerjolu in Janezu Resniku (51/2004), Karlu Zakrajščku (52/2005), Ivanu Hubadu (54/2007), Alojziju Homanu (55/2008) in Bojanu Gregorčiču (61/2014). Skupaj z Andrejem Rantom je pripravil zelo zanimiv in izčrpen prispevek o pionirju slovenskega zobozdravstva dr. Jožetu Rantu (58/2011). Seriji biografskih prispevkov o zdravstvenih delavcih, ki so se trajno zapisali v škofjeloško zgodovino in spomin, je sledila analiza bolniških listov Okrajne bolniške blagajne v Škofji Loki (53/2006) in nato kronološki pregledi razvoja zdravstvene službe v Škofji Loki in obeh dolinah. O tem je pisal v prispevkih *Od ranocelnikov do šolanih zdravnikov v Selški dolini* (56/2009), *Začetki organizirane zdravstvene službe na Poljanskem in Žirovskem* (57/2010) in *Od zdravstvenega okrožja do zdravstvenega doma v Škofji Loki* (59/2010). Leta 2011 je bil gost na predstavitvi

57. številke Loških razgledov in takrat je našete teme in svoje raziskovalno delo v obliki kratkega predavanja predstavil javnosti. Zadnja leta so njegove raziskovalne pozornosti in strokovne obravnave deležne stare rokopisne padarske bukve, ki niso zanimive le kot bogat zgodovinski in etnološki vir nekega časa, ampak dobivajo skozi oči današnjega zdravnika še širše razsežnosti. Avtor namreč opisane bolezni, stare izraze in načine takratnega zdravljenja tudi komentira in jih včasih primerja z današnjimi. Tako lahko v zadnjih treh številkah beremo o Dobračevskih (60/2013), Rohotnikovih (61/2014) in Pirčevih padarskih bukvah (62/2015), pripravljena pa sta še prispevka o Karlovških in Jenkovih padarskih bukvah. Poseben zapis je pripravil tudi o Blaznikovem večeru, na katerem se je januarja 2012 pogovarjal s prijateljem in starosto žirovskega domoznanstva, Alfonzem Zajcem, častnim članom MD Škofja Loka, ob njegovi 80-letnici.

Seveda vsega naštetega Tone Košir ne bi zmožel, če ne bil bil – kot je sam hudomušno zapisal – deloholik, pretirano in do škode nagel, nikoli pri miru, razen pri branju knjig, pretežno slovenskih avtorjev.

Dragi Tone, ostanite taki še naprej in sprejmite naše iskrene čestitke ob imenovanju za častnega člana Muzejskega društva Škofja Loka.

Pripravila: Judita Šega